

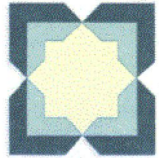

نخستامه بودجه سال ۱۳۹۸

دهمیاری های کشور

دفتر برنامه ریزی و بودجه

آبان ماه ۱۳۹۷

شماره : ۴۲۲۵۰
 تاریخ : ۳۰ / ۸ / ۹۷
 پیوست :

بسمتعالی

معاونین محترم بهائنگلی امور عمرانی استانداری های سراسر کشور

با سلام و احترام

در اجرای ماده (۳۵) آیین نامه مالی دهیاری ها، به پیوست بخشنامه بودجه سال ۱۳۹۸ دهیاری های سراسر کشور که در چارچوب قوانین و مقررات و اهداف برنامه های توسعه کشور تنظیم گردیده است برای ابلاغ به دهیاری های ذیربط ارسال می گردد .

با عنایت به سیاست های وزارت کشور مبنی بر اهمیت و ضرورت نظارت بر اجرای صحیح فرآیند بودجه و فعالیت های مرتبط با آن، لازم است دهیاران محترم بودجه پیشنهادی دهیاری را در قالب مفاد و ضوابط بخشنامه فوق تنظیم و پس از تصویب شوراهای اسلامی روستا در سامانه بودجه دهیاری ها به آدرس budget.imo.org.ir نیز ثبت نمایند.

مهدی عالی نژاد

رئیس سازمان

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

بودجه در نهادهای بزرگ بخش عمومی از جمله دهیاری‌ها علاوه بر برنامه ریزی و کنترل عملیات اجرایی و خدمت رسانی به شهروندان، یک الزام قانونی نیز به شمار می‌رود. به همین جهت بودجه می‌تواند از طریق تخصیص بهینه منابع، زمینه مصرف منابع در محل‌های تعیین شده و کارایی و اثربخشی فعالیت‌های دهیاری را فراهم نماید. از این منظر، بودجه حداقل سطح پاسخگویی مدیران دهیاری را به شهروندان و نمایندگان قانونی و منتخب ایشان در شورای اسلامی روستا و سایر نهادهای ذیصلاح فراهم می‌سازد و از این رو بودجه‌ریزی و ارائه گزارش‌های اجرای بودجه نقش بی‌بدیلی در اعمال نظارت مالی و عملیاتی بر دهیاری‌ها خواهد داشت.

بودجه سالانه دهیاری عبارت است از یک برنامه جامع مالی مبتنی بر پیش‌بینی درآمدها و هزینه‌ها براساس وظایف قانونی، فعالیت‌ها و برنامه‌های مصوب در یک سال مالی که پس از تصویب شورای اسلامی روستا و طی فرآیند مراحل قانونی، ملاک عمل نهاد مذکور قرار می‌گیرد. از این رو به استناد ماده ۳۵ آیین‌نامه مالی دهیاری‌ها و وظایف وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) جهت انتظام بخشی به امور مالی دهیاری‌ها، یکسان‌سازی چارچوب تهیه و تنظیم بودجه سنواتی و پیش‌بینی واقعی و اصولی درآمدها و هزینه‌های نهاد مذکور و براساس اسناد بالادستی از جمله برنامه‌های بلند مدت و میان مدت دهیاری، این دستورالعمل تهیه و ابلاغ می‌گردد.

فصل اول - سیاست‌ها و راهبردها

بودجه سال ۱۳۹۸ دهیاری‌ها بایستی در راستای اجرای سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و برنامه پنج‌ساله ششم توسعه کشور، قانون بودجه سنواتی کشور، احکام دائمی بودجه، برنامه‌ها، سیاست‌های اجرایی و مصوبات دولت تدبیر و امید و برنامه پنج‌ساله دهیاری‌ها و طرح هادی روستا، بارویکرد تقویت انضباط مالی، پاسخگویی به شهروندان و افزایش کارایی و اثر بخشی فعالیت‌ها دهیاری تدوین گردد. از این رو اهم سیاست‌ها و راهبردهای قابل توجه دهیاری‌ها در زمینه تنظیم بودجه به شرح زیر می‌باشد:

- ۱) اتخاذ تدابیر اجرایی برای مقابله با تحریم‌های احتمالی و پیامدهای آن بر برنامه‌ها و فعالیت‌های دهیاری در چارچوب سیاست‌های ابلاغی اقتصاد مقاومتی
- ۲) شفاف سازی درآمدها و هزینه‌ها
- ۳) بسترسازی برای ایجاد کنترل و ارزیابی پیشرفت‌های حاصل از اجرای بودجه

- ۴) افزایش مشارکت شهروندان در تامین هزینه‌ها و اداره امور روستا
- ۵) جلب مشارکت و همکاری بخش خصوصی در اجرای پروژه‌های درآمدزای روستایی
- ۶) مدیریت مصرف با تاکید بر اجرای سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف
- ۷) اصلاح نظام درآمد روستا با رویکرد تقویت وصول عوارض و درآمدهای پایدار و قانونی
- ۸) توسعه فرهنگ شهروندی
- ۹) ارتقای سطح خدمات رسانی، حفظ محیط زیست و ایمنی روستا
- ۱۰) توسعه کارآفرینی و توانمندسازی روستائیان در زمینه افزایش سطح دانش و توسعه مهارت‌ها و مشاغل روستایی
- ۱۱) اولویت‌بندی طرح‌ها و پروژه‌ها با تاکید بر تکمیل طرح‌ها و پروژه‌های نیمه‌تمام

فصل دوم - ضوابط مالی تهیه و تنظیم بودجه

الف) ضوابط حقوق و دستمزد

- ۱) برآورد حداقل حقوق نیروهای تمام‌وقت دهیاری در سال ۱۳۹۸ برابر روزانه ۳۷۰۴۲۳ ریال بوده و مبنای مبلغ قطعی حقوق و دستمزد نیروهای تمام‌وقت و پاره‌وقت دهیاری، مصوبه شورای عالی کار در سال ۱۳۹۸ می‌باشد.
- ۲) حقوق، اضافه‌کار و مزایای دهیار و کارکنان دهیاری، با رعایت محدودیت‌های بودجه و در چارچوب دستورالعمل‌های ابلاغی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در سال ۱۳۹۸ پرداخت می‌شود.
- ۳) مبلغ قطعی پاداش پایان سال (عیدی) برای سال ۱۳۹۸ به تصویب شورای عالی کار خواهد رسید، ولی دهیاری موظف است در بودجه سال ۱۳۹۸ معادل دو برابر پایه حقوق پرسنل به شرط آن که از سه برابر حداقل دستمزد بالاتر نباشد، پیش‌بینی نمایند.
- ۴) دهیاری مکلف است صرفاً پس از پیش‌بینی تمامی هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر پرسنلی شامل حقوق و مزایای مستمر کارکنان و افزایش ضریب حقوق، عیدی (پاداش پایان سال) و نیز سایر هزینه‌های قانونی پرسنلی تا پایان سال با رعایت سقف حداکثر ۴۰٪ هزینه‌های جاری، نسبت به پیش‌بینی هزینه‌های دیگر اقدام نماید به طوری که در پایان سال مالی هیچ‌گونه کسری اعتبار بابت پرداخت‌های پرسنلی ایجاد نگردد.

ب) ضوابط درآمدی و هزینه کرد اعتبارات

- ۱) پیش‌بینی درآمدها باید متناسب با منابع و درآمدهای تحقق یافته ناشی از تفریغ بودجه سال گذشته و میزان افزایش درآمدی ردیف‌های مذکور طی نه ماهه سال جاری باشد.

- ۲) درآمد ناشی از ماده ۲۳ قانون جرائم رانندگی در چارچوب ضوابط هزینه های مربوط، باید صرف مواردی از جمله تهیه و نصب و نگهداری علائم راهنمایی و رانندگی و تجهیزات ایمنی، احداث پل های عابر پیاده و اصلاح راه های روستایی، معابر و نقاط حادثه خیز در روستاها گردد.
- ۳) صددرصد (۱۰۰٪) درآمدهای حاصل از اجرای قانون مدیریت پسماند صرفاً در موارد ذکر شده در ماده ۲۱ قانون مذکور هزینه گردد.
- ۴) صددرصد (۱۰۰٪) درآمد ناشی از عوارض آلاینده در یافتی از محل تبصره یک ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده صرفاً برای نگهداری و توسعه فضای سبز روستا در قالب طرح های مصوب دهیاری هزینه گردد.
- ۵) حداقل ۹۰٪ از درآمدهای حاصل از اجرای ماده ۹۹ قانون شهرداری باید صرفاً در امور عمران و آبادانی روستا هزینه شود.
- ۶) درآمدهای ناشی از فروش اموال سرمایه ای و دارایی های ثابت دهیاری، فروش اموال غیر منقول، منقول، اسقاط و نیز فروش سرقفلی بایستی الزاماً به مصارف پروژه های عمرانی و یا ایجاد دارایی های سرمایه ای جدید برای دهیاری برسد.
- ۷) (۱۰۰٪) بهای خدمات ایمنی و آتش نشانی دریافت شده باید صرف تجهیزات و احداث ایستگاه آتش نشانی و ایمنی روستا شود.
- ۸) در صورتیکه تفاوت درآمد و هزینه سال قبل، حاکی از مزاد درآمد بر هزینه باشد، موضوع در قالب متمم بودجه همان سال پس از کسر دیون با محل، پس از تصویب در شورای اسلامی روستا تماماً باید به اعتبارات عمرانی اختصاص یابد.
- ۹) چنانچه تفاوت درآمد و هزینه موید کسری درآمد بر هزینه و حاکی از عدم تحقق درآمدها باشد، دهیاری بایستی مبلغ کسری بودجه را در پیش بینی بودجه سال بعد به عنوان بخشی از اعتبارات هزینه ای در بخش دیون لحاظ نمایند.
- ۱۰) در مواردی که قانون گذار در مورد مصرف برخی از درآمدها تعیین تکلیف نموده، باید در محل خود هزینه شود و گزارش آن به شورای اسلامی روستا ارائه گردد و حسابرسان رسمی باید در این خصوص اعلام نظر نمایند.

ج) ضوابط تنظیم بودجه

- ۱) بودجه دهیاری مشتمل بر دو بخش درآمد و هزینه بوده و باید در قالب فرم های ابلاغی تا پایان دی ماه هر سال تهیه و به شورای اسلامی روستا ارائه شود و شورای مذکور پیش از پایان اسفندماه، بودجه مصوب را برای اجرا به دهیاری ابلاغ نماید.

- ۲) مسئولیت تنظیم بودجه دهیاری و مراقبت در حسن اجرای آن و همچنین تنظیم تفریح بودجه بر اساس تبصره ۱ ماده ۳۲ آیین‌نامه مالی دهیاری‌ها، به عهده دهیار و مسئول امور مالی دهیاری است.
- ۳) به استناد تبصره ۲ ماده ۳۲ آیین‌نامه مالی دهیاری‌ها حداکثر اعتبار پیش‌بینی شده برای هزینه‌های جاری در بودجه دهیاری ۴۰ درصد و حداقل اعتبار پیش‌بینی شده برای هزینه‌های عمرانی ۶۰ درصد بودجه مصوب دهیاری می‌باشد.
- ۴) اخذ تسهیلات بانکی صرفاً بایستی جهت اجرای پروژه‌های عمرانی درآمدزا و امور سرمایه‌گذاری و با تصویب شورای اسلامی روستا و بخش و براساس طرح توجیهی مصوب خواهد بود.
- ۵) اخذ وام بمنظور انجام مصارف هزینه‌ای سالانه و بدهی‌های قطعی سنوات قبل و همچنین تادیه بدهی‌های مالی ممنوع خواهد بود.
- ۶) دهیاری‌ها موظفند در پیوست لایحه بودجه سالانه خود، نسبت به تعیین شرایط مرتبط با وام از جمله میزان و موارد مصرف را جهت تصویب به شورای اسلامی روستا ارسال نمایند. بدیهی است سایر شرایط مرتبط از جمله نحوه استرداد، نرخ سود تعیین شده، مدت وام و .... باید پیش از استقراض در چارچوب لوایح جداگانه به تصویب شورای اسلامی روستا برسد.
- ۷) پیش‌بینی اعتبار پرداخت هرگونه وام از محل اعتبارات جاری و عمرانی به دهیار، کارکنان دهیاری و اعضای شورای اسلامی روستا ممنوع می‌باشد.
- ۸) تامین منابع لازم برای تعمیر و نگهداری تاسیسات و ابنیه دهیاری
- ۹) پیش‌بینی اعتبار برای تامین نیروهای آتش‌نشانی و پوشش بیمه‌ای آن‌ها الزامیست.
- ۱۰) روستاهای تحت پوشش پایگاه آتش‌نشانی روستایی، باید هزینه‌های بهره‌گیری از خدمات پایگاه آتش‌نشانی مربوطه (مشمول بر تامین نیروی آتش‌نشان، هزینه نگهداری خودرو و تجهیزات و ...) را برابر قراردادهای منعقد شده پرداخت نمایند.
- ۱۱) پیش‌بینی اعتبار بیمه مسئولیت جامع مدنی برای کارکنان در بودجه دهیاری الزامی است.
- ۱۲) به استناد ابلاغیه شماره ۱۳۰۵۴۶ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۲۱ وزیر محترم کشور، پرداخت هزینه تامین نیروی انسانی افراد غیرشاغل در دهیاری از اعتبارات دهیاری ممنوع می‌باشد.
- ۱۳) هرگونه به کارگیری نیروی انسانی تحت هر عنوان در دهیاری بدون اخذ مجوز از استانداری مربوطه ممنوع می‌باشد. دهیار و مسئول مالی دهیاری موظفند نسبت به اجرای این بند نظارت نموده و از پرداخت هرگونه وجهی خارج از افراد مشمول در این بند خودداری نمایند.
- ۱۴) هرگونه تعهد برای کارکنان پاره‌وقت دهیاری‌ها صرفاً در سقف اعتبارات جاری بودجه همان سال مالی قابل پیش‌بینی است و ایجاد هرگونه تعهد برای سنوات بعد ممنوع می‌باشد.

۱۵) استفاده از منابع انسانی که برای انجام پروژه‌های عمرانی روستا بکارگیری شده‌اند برای انجام فعالیت‌های جاری دهیاری مجاز نمی‌باشد.

۱۶) پیش‌بینی اعتبار برای انجام هرگونه هزینه‌های غیرضروری مانند چاپ تقویم، سالنامه، سررسید و پیام‌های مربوط به تبریک، تشکر و تسلیت و امثالهم مجاز نمی‌باشد.

فصل سوم - ضوابط اجرای بودجه

۱) دهیاری در طول سال مالی و تا پایان دوره عمل بودجه (۱۵ اردیبهشت سال بعد) جهت هزینه‌کرد اعتبارات بودجه مصوب که مراحل تصویب شورای اسلامی روستا و تأیید هیأت تطبیق مصوبات شورای اسلامی را طی نموده است، نیازی به تصویب مجدد مراجع ذی‌ربط و طی شدن مراحل موصوف را ندارد.

۲) در صورت هرگونه تغییر در میزان درآمد و اعتبارات بودجه مصوب دهیاری در طول سال مالی، دهیاری باید نسبت به تهیه و تصویب متمم و اصلاح بودجه اقدام نماید.

۳) دهیار موظف است به منظور جلوگیری از راکد ماندن حساب دهیاری و ارتقای بهره‌وری و عملکرد دهیاری، در کمترین زمان ممکن (حداکثر تا پایان دوره عمل بودجه دهیاری) نسبت به هزینه‌کرد اعتبارات مربوطه اقدام نماید.

۴) در صورتیکه در پایان دوره عمل بودجه (۱۵ اردیبهشت ماه سال بعد)، دهیاری دارای بودجه‌ی مصرف نشده‌ای باشد، دهیار مکلف است نسبت به ارائه گزارشی مبنی بر علت عدم استفاده از اعتبارات مورد اشاره و یا عدم تهیه و ارائه متمم به شورای اسلامی روستا، اقدام نماید.

۵) اعتبارات مربوط به خرید وسایل، لوازم اداری، مواد مصرفی، سوخت، تعمیرات خودروها و ... صرفاً باید با رعایت اصل صرفه‌جویی و حمایت از تولیدات داخل، پیش‌بینی و محل مصرف آن‌ها باید در دهیاری باشد.

۶) حداقل قیمت پایه اموال منقول دهیاری‌ها بمنظور تفکیک اموال مصرفی از غیر آن و برای ثبت در دفاتر در سال ۱۳۹۸، مبلغ ۱۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال (یک میلیون ریال) خواهد بود.

۷) پرداخت هرگونه اعتبارات به سایر دستگاه‌های اجرایی خارج از چهارچوب قوانین و مقررات ممنوع می‌باشد.

۸) واگذاری اموال دهیاری به اشخاص حقیقی و حقوقی خارج از چهارچوب قوانین و مقررات ممنوع می‌باشد.

۹) کلیه پرداخت‌های دهیاری می‌بایست با امضا و مسئولیت مشترک دهیار و مسئول امور مالی دهیاری، در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه و با رعایت مراحل سه‌گانه (تحقق تعهدات، تشخیص و صدور حواله) در حدود بودجه مصوب و صرفاً در محدوده روستا باشد.

تبصره: با عنایت به اینکه برخی از وظایف دهیاری از جمله ساماندهی امور پسماند، آرامستان و هدایت آب‌های سطحی در خارج از محدوده روستا می‌باشد لذا هزینه‌کرد اعتبارات مصوب در بودجه دهیاری صرفاً برای اجرای طرح‌های مذکور در خارج از محدوده روستا بلامانع خواهد بود.

- ۱۰) نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات مالی و دستورالعمل‌های مربوط برعهدهٔ مسؤول امور مالی دهیاری بوده و در صورت مشاهده هرگونه تناقض در مراحل هزینه‌کرد اعتبارات، مراتب باید وفق ترتیبات مندرج در تبصره ذیل ماده ۴۱ آیین‌نامه مالی دهیاری‌ها تا حصول نتیجه مشخص، پیگیری شود.
- ۱۱) هر گونه واگذاری (فروش) اموال دهیاری (اموال منقول، غیر منقول غیر مصرفی، اموال مصرفی و در حکم مصرفی)، بایستی تابع تشریفات مقرر در قوانین دهیاری و آیین‌نامه مالی دهیاری‌ها، سایر قوانین و دستورالعمل‌های مرتبط و در چارچوب بودجه مصوب سالانه دهیاری باشد و مسئولیت‌های ناشی از آن بر عهده دهیار و مسؤول امور مالی دهیاری خواهد بود و همچنین هزینه‌کرد منابع حاصل از آن در امور جاری دهیاری ممنوع می‌باشد.
- ۱۲) کلیه اوراق، اسناد و مدارک مالی، مربوط به پروژه‌ها، دفاتر قانونی و مستندات دیگر باید در محل دهیاری نگهداری شود.
- ۱۳) دهیار مکلف است طبق ماده ۳۲ آیین‌نامه مالی دهیاری‌ها، حداکثر تا نیمه خردادماه سال بعد، تفریغ بودجه و صورتهای مالی دهیاری را به شورای اسلامی روستا ارائه و شورای مذکور حداکثر تا پایان تیر ماه، نسبت به صورتهای مالی و تفریغ بودجه شورای اسلامی روستا اعلام نظر و تصمیم مقتضی اتخاذ و مراتب را جهت اقدام لازم قانونی به دهیاری ابلاغ نماید.
- ۱۴) دهیاری مکلف است به استناد ماده ۳۹ "آیین‌نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی روستا ونحوه انتخاب دهیار" گزارش جامعی از عملکرد عمرانی و مالی (درآمد و هزینه) را در پایان هر سال مالی برای اطلاع اهالی روستا و عموم منتشر نماید.
- ۱۵) میزان تنخواه گردان دهیاری بمنظور پرداخت به ذیحساب، کارپردازان و سرپرستان پروژه دهیاری ۱۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال (ده میلیون ریال) خواهد بود.
- ۱۶) دهیاری مکلف است ۳ تا ۵ درصد بودجه جاری دهیاری و تا سقف ۷۰ میلیون ریال را بمنظور آموزش کارکنان دهیاری و آموزش همگانی روستاییان با هماهنگی استانداری مربوطه هزینه نماید.
- ۱۷) پرداخت اعتبارات جاری شوراهای اسلامی روستا بر اساس تحقق بودجه دهیاری که در دوره‌های سه ماهه محاسبه می‌گردد، انجام خواهد شد. برای سه ماه اول سال، اعتبارات مذکور بصورت علی الحساب پرداخت خواهد شد.
- ۱۸) تأمین اعتبارات بودجه شوراهای اسلامی روستا بر اساس درجه دهیاری به شرح ذیل خواهد بود:
- الف- حداکثر ۱۰ درصد بودجه جاری برای دهیاری‌های درجه ۱ و ۲
  - ب- حداکثر ۵ درصد بودجه جاری برای دهیاری‌های درجه ۳ و ۴
  - ج- حداکثر ۳ درصد بودجه جاری برای دهیاری‌های درجه ۵ و ۶
- ۱۹) دهیاری پس از پیش‌بینی و تأمین اعتبار حقوق و مزایای پرسنلی می‌تواند نسبت به پیش‌بینی و هزینه‌کرد اعتبارات عناوین مندرج در جدول زیر وفق ضرایب مربوطه عمل نماید.

جدول مواد هزینه‌ای و ضرایب مربوط

ردیف	عنوان هزینه	ضریب/شاخص	توضیحات
۱	اجرای برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی	حداکثر تا ۳ درصد بودجه جاری	در راستای ارتقای شاخص‌های فرهنگی و اجتماعی همان روستا
۲	کمک به خسارت دیدگان حوادث غیرمترقبه	حداکثر تا سقف ۲ درصد بودجه جاری	کمک به اشخاص آسیب‌دیده در مواقع بروز حوادث از قبیل سیل، طوفان، زلزله، آتش‌سوزی و حوادث مشابه
۳	کمک و اعانات به مستمندان		کمک به افراد تحت حمایت سازمان بهزیستی یا کمیته امداد امام (ره)، در راه‌ماندگان، بیماران خاص و زندانیان
۴	کفن و دفن اموات بلاصاحب		تأمین هزینه‌های کفن و دفن و قبر افراد بدون صاحب به صورت رایگان در آرامستان روستا
۵	بیمه منازل مسکونی و تأسیسات روستایی	تا سقف ۲ درصد بودجه جاری دهیاری	تا سقف ۳۰ درصد سهم هزینه بیمه از طریق مشارکت اهالی و ذی‌نفعان جهت جبران خسارت ناشی از بلایای طبیعی و حوادث غیرمترقبه اماکن و ساختمان‌های روستائیان

فصل چهارم - ثبت بودجه در سامانه دهیاری‌های کشور

- ۱) تمامی بخشداران و دهیاری‌ها و مسئولین مالی دهیاری‌ها موظفند بودجه مصوب و تفریح بودجه دهیاری‌ها را در سامانه بودجه دهیاری‌های کشور به آدرس اینترنتی budget.imo.org.ir ثبت نمایند. مسئولیت صحت ورود اطلاعات بودجه‌های ثبت شده در سامانه، به‌عهده دهیار و مسئول مالی دهیاری می‌باشد.
- ۲) بخشداران و موظفان پس از ثبت بودجه دهیاری‌ها در سامانه بودجه و تصویب شورای اسلامی روستا، نسخه کاغذی بودجه که از سامانه بودجه پرینت گرفته شده و به امضای دهیار و شورای اسلامی روستا رسیده را حداکثر تا ده روز بعد از تصویب برای سیر مراحل قانونی به فرمانداری و استانداری مربوطه ارسال نمایند.
- ۳) مهلت دسترسی برای ثبت بودجه مصوب سال ۱۳۹۸ در سامانه بودجه، حداکثر تا پایان فروردین ماه سال ۱۳۹۸ و مهلت دسترسی ثبت تفریح بودجه (عملکرد) سال ۱۳۹۷ تا نیمه مردادماه ۱۳۹۸ می‌باشد.